

nisi quia vir simplex et rectus fuerit, ac timens Deum, fieri non potuit.

Et de universali hominum erga eum dilectione quid dicam? quis unquam tam generali amore prosequutus est? Iam in primordio sui pontificatus notatu dignum fuit, quod fere omnium affectus, etiam inimicorum suorum, ad se trahe- ret, qui temporis decursu magis ac magis crescentes, tribu- latione superveniente, terminum jam non habuerunt. Pius IX in vinculis constitutus vere omnia traxit ad se: non enim solum, ut Petro victo, oratio fiebat sine intermissione ab Ecclesia ad Deum pro eo, sed ex omnibus terræ partibus copiosa ei mittebantur subsidia, et prope innumeras et inusi- tatas circa illum peregrinationes, amoris causa et veneratio- nis, quotidie fiebant. Quid simile à sæculo non est auditum. Beatus igitur vir, qui timens Deum factus est dilectus Deo et hominibus.

Non mirum ergo si quidquid appetit obtinet. Ardua quidem et miranda, ut vidimus et audivimus, conatus est: sed mundus totus quodam modo penès illum erat, ita ut ferè absque ejus imperio non movebat quisquam manum aut pedem in omni terra: duo decies enim centena millia catholi- corum ei subditi vocem ejus reverenter exaudiebant, inimicis etiam ejus non raro reverentibus eum. Ideo quæcumque vo- luit fecit, non enim omnium modo voluntatum dominus erat, sed quod est amplius, Dei ordinationes fideliter exequendo, Deus vicissim ejus desideria complebat, scriptum est enim, quoniam *Dominus voluntatem timentium se faciet* (1)

(1) *Psalm. CXLIV. 19.*

Forte in contrarium quis dicat, incolumem non potuisse tem- poralem custodire ditionem, victum non nisi ægre extitisse et alia hujusmodi. Sed responsum in promptu est. Si res ista sit modo penitus humano consideranda quis non videt Pium IX facillime potuisse vel hostes suos confestim arcere, vel postea illos à pontificiis statibus ejicere? Uno verbo oris sui catholici omnes, tamquam unus homo, ad defensionem ejus surrexissent: quæ agnima tunc huic copiosissimæ tur- bæ obsistere potuisset? Omissis vero fictionibus, veritatem, confiteamur.

Pius IX divinarum ordinationum perfectus cognitor et obsequentissimus exequutor inscrutabilibus Dei consiliis apprime se subdens, omnia pati maluit, quam in minimo Deo suo rebellis apparere: ideo obmutuit, et tamquam ovis ad occisionem ductus non aperuit os suum, intra se inimicis suis dicere contentus: *haec est hora vestra, et potestas tene- brarum*, (1) ad Deumque reversus: *fiat voluntas tua*. Si ergo aliquando de captivitate conqueri visus est, hoc minime ad suam ipsius personam referendum, sed ad Ecclesiæ caput- cujus jura fortiter tueri nunquam non destitit.

Non invitus igitur captivitatem, sed potius jucundus sus- tinuit, in mente habens, quia dignus habitus est pro nomine Iesu contumeliam pati; imo etiam mori paratus pro juribus Ecclesiæ tuendis sæpe se ostendit, alte enim in corde hanc Apostoli sententiam retinebat: *Quis nos separabit à chari- tate Christi? tribulatio? an angustia? an fames? an nudi-*

(1) *Luc. XXII 53.*

tas? an periculum? an persecutio? an gladius? . . . . .
sed in his omnibus superamus propter eum qui dilexit
nos. Certus sum enim quia neque mors, neque vita, neque
Angeli, neque principatus, neque virtutes, neque instantia,
neque futura; neque fortitudo, neque altitudo, neque profun-
dum, neque creatura alia poterit nos separare à charitate
Dei, quae est in Christo Iesu Domino nostro. (1) Hoc et
verbo et exemplo satis patefecit. Cum eodem ergo Apostolo
dicere potuit: Repletus sum consolatione, superabundo
gaudio in omni tribulatione nostra, (2) et adhuc amplius:
Mihi vivere Christus est, et mori lucrum. (3)

Abs dobio, qui in captivitate ita se habet, pacem qua semper fruebatur, non amisit, vera pace affluit; minime vero ea quam mundus, sed quam Dominus ipse dat; illa, inquam, quæ exuperat omnem sensum, quæ nec dari potest ab hominibus, nec auferri, quæque vere beatum hominem constituit. Et quidem nonne hanc placidam pacem continuo vultus ejus revelabat? nonne quibus ille verba faciebat, illam communicare videbatur? Beatus ergo vir, qui timens Deum, tantam meruit pacem acquirere, quique in se tot honestatis fructus congegit: Vivat in æternum.

Sed ¡proh dolor! omnia quæ nos circumstant luctuosum eventum ostendunt. Nos modo Pii IX magnalia in memoriam revocantes, illum cernere, illum audire videbatur, vel

(1) *Ad Rom. VIII.*

(2) *2. ad Cor. VII. 4.*

(3) *Philip. I. 21.*

saltem sic in desiderio habuimus; forte solium ejus avidè quaesivimus, attentas aures voci ejus parare curavimus; sed ¡heu! pro solio pontificio, funereus tumulus nobis apparet, pro ejus voce paterna, lugubrem cantum percipimus; Ecclesiam Sanctam plorantem, pullaque veste indutam conspicimus quid est hoc? ¡vae nobis! illa vidua, nos orphani sumus relictæ. Pius IX mortuus est. . . . . mortuus est vir ille potens in opere et sermone, vir magnus coram Deo et omni populo, magnus in regno cœlorum, de cujus magnitudine omnes accepimus; vir ille beatus in timore Dei, cujus beatitudo, tamquam civitas supra montem posita, lateri non potuit; vir cujus verba, cujus opera et flores fuerunt, et fructus honoris et honestatis, cujus memoria in benedictione erit, et cujus laudem enuntiabit Ecclesia. Ploremus ergo et nos lacrymas nostras Ecclesiae lacrymis miscentes, et una cum illa fervidas ad Deum preces pro eo pariter fundamus, ne forte, quamvis illum in gloria esse Sanctorum spem habeamus, & vita discessurus, aliquid expiandum tulerit, et adhuc inter piaculiares flammas detineatur

R. I. P.

Amen.

